

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEIT VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE GEMEENTE

Blaricum

Plaats : Blaricum
Gemeentenummer : 0376
Onderzoeksnummer : 293985
Datum onderzoek : 3 oktober 2017
Datum vaststelling : 4 december 2017

INHOUDSOPGAVE

	SAMENVATTING	5
1	INLEIDING	6
2	HOOFDCONCLUSIE	8
3	RESULTATEN ONDERZOEK	9
4	REACTIE VAN DE GEMEENTE	14

SAMENVATTING

De gemeente Blaricum heeft het vve-beleid op orde als het gaat om de wettelijke verplichtingen. Op verschillende onderdelen van het beleid liggen er nog wel kansen om het beleid verder te ontwikkelen. Er is sprake van een samenwerking met de buurgemeenten Laren en Eemnes (de zogenaamde BEL-gemeente) maar dit rapport is van toepassing op Blaricum.

Wat gaat goed?

De gemeente hanteert een brede doelgroepdefinitie omdat zij denkt dat hierdoor betere kansen worden geboden aan de kinderen die dit nodig hebben. De gemeente realiseert daarom ook ruim voldoende vve-kindplaatsen om dit te kunnen bereiken. Voor de toeleiding van kinderen naar vve heeft de gemeente afspraken gemaakt met het consultatiebureau en voor de soepele doorstroom van de voorschool naar de vroegschool zijn er afspraken over een warme overdracht.

Wat kan beter?

Hoewel de gemeente Blaricum aan alle wettelijke voorschriften voldoet kan een aantal onderdelen van het beleid nog verder versterkt worden. Zo ontbreekt het nog aan een gemeentelijk ouderbeleid waarbij een heldere analyse van de ouderpopulatie leidt tot concrete doelen. Ook de systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau kan beter. De gemeente evalueert het vve-beleid wel, maar onduidelijk is wat het resultaat is of zou moeten zijn. Dit heeft onder andere te maken met de afspraken over resultaten. Er zijn heldere afspraken met schoolbesturen over te bereiken resultaten maar deze zijn weinig ambitieus en worden bovendien door de schoolbesturen niet met de gemeente gedeeld.

Wat moet beter?

Vanuit de wettelijke voorschriften zijn er geen onderwerpen geconstateerd die beter moeten.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Volgens de analyse van de digitale vragenlijst van gemeente Blaricum bestaan er mogelijk risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen in deze gemeente. Wij hebben daarom besloten een onderzoek uit te voeren.

Wij hebben deze vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Werkwijze

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens eerder onderzoek van het vve-beleid van de gemeente.
- Analyse van aanvullend opgevraagde informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeente.
- Intern overleg met het team Kinderopvang over GGD-toezicht in de gemeente.
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente.
- Beoordeling van vve-beleid van gemeente Blaricum.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Wij publiceren jaarlijks ook een oordeel over het toezicht dat door de gemeenten op de kinderopvang en peuterspeelzalen wordt uitgevoerd. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/Kinderopvang.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek in de gemeente Blaricum. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van de gemeente op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

Het vve-beleid van de gemeente Blaricum voldoet aan de wettelijke eisen. Tegelijkertijd is het een aandachtspunt om de lat hoger te leggen voor de resultaten die de gemeente wil bereiken bij de doelgroepkinderen. De evaluatie van het beleid op gemeentelijk niveau kan scherper, onder andere door daarin de resultaten van de doelgroepkinderen te betrekken. Op dit moment zijn er weliswaar afspraken gemaakt met de voorschoolhouders en de schoolbesturen, maar is er geen verplichting voor schoolbesturen om de toetsgegevens ook te delen met de gemeente. Dit maakt het voor de gemeente moeilijk vast te stellen of vve nu het gewenste effect bereikt.

De gemeente Blaricum voldoet aan de vve-condities. Er is toezicht geregeld door de GGD en de subsidieregeling is gebaseerd op de wettelijke kwaliteitseisen aan vve.

Het gemeentelijk onderzoek geeft geen aanleiding locaties in de gemeente Blaricum te onderzoeken.

3 RESULTATEN ONDERZOEK

Hieronder staan de waarderingen van de standaarden en een toelichting daarop. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledig onderzoekskader voorschoolse educatie en primair onderwijs. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd.

Gemeentelijk vve-beleid		Onvoldoende	Voldoende	Goed
1.1	Definitie doelgroepkind			•
1.2	Bereik			•
1.3	Toeleiding		•	
1.4	Doorgaande lijn		•	
1.5	Resultaten		•	
Gemeentelijk vve-beleid		Kan beter	Voldoende	Goed
1.6	Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau		•	

Gemeentelijk beleid

Definitie doelgroepkind

De gemeente rekent meer kinderen tot de doelgroep dan alleen op basis van de gewichtenregeling. Deze criteria zijn helder vastgelegd. Bij de bekostiging van vve gaat het rijk uit van de gewichtenregeling. De gemeente kan deze gewichtenregeling gebruiken om te bepalen welke peuters tot de doelgroep behoren maar mag hiervan gemotiveerd afwijken. Dit laatste doet de gemeente Blaricum. Er zijn aanvullende criteria geformuleerd waarmee de daadwerkelijke achterstand van een peuter wordt vastgesteld, zoals het risico op taalachterstand en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Bereik

De gemeente komt haar wettelijke verplichting ten aanzien van het bereik goed na. Volgens deze wet dient de gemeente voldoende aanbod voor vve te realiseren. Dit is het geval. In Blaricum realiseert de gemeente kindplaatsen voor alle doelgroepkinderen. Hierbij hanteert de gemeente het aantal van haar eigen, brede definitie. Voor alle doelgroepkinderen garandeert de gemeente een kindplaats op de voorschool.

Toeleiding

Aan de wettelijke eisen voor de toeleiding van doelgroepkinderen naar het vve-aanbod voldoet de gemeente eveneens. Ook zijn de taken en verantwoordelijkheden hierbij duidelijk vastgelegd. De belangrijkste taak inzake

de toeleiding ligt bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Het CJG mailt, na vaststelling van de indicatie, het formulier met gegevens van de doelgroepkinderen naar de voorschool en geeft hierbij een toelichting op de indicatie. Indien nodig vindt er aanvullend contact plaats tussen de voorschool en het CJG. Daarnaast is er een jaarlijks vve-overleg waarbij van alle geplaatste kinderen de voortgang besproken wordt.

Doorgaande lijn

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het voeren van overleg en het zorgdragen voor het maken van afspraken over de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie. Dat doen zij met het oog op een zo groot mogelijke deelname van het aantal kinderen aan voorschoolse educatie.

De gemeente Blaricum heeft afspraken gemaakt over de doorgaande lijn in aanbod en resultaten tussen de voorschool en de vroegschool en voldoet daarmee aan de wettelijke eisen. Er is sprake van een zogenaamde 'warme overdracht' van de voorschool naar de vroegschool waarbij een overdrachtsformulier wordt ingevuld. Als hiertoe aanleiding is dan heeft de pedagogisch medewerker ook persoonlijk contact met de leraar van groep 1. Een verbetering is nog mogelijk door ook afspraken vast te leggen over bijvoorbeeld de afstemming in het pedagogisch en didactisch handelen of de ouderbetrokkenheid.

Resultaten

Tijdens het inspectie onderzoek in april 2013 is vastgesteld dat de gemeente Blaricum niet aan de wettelijke vereisten voldeed vanwege het ontbreken van resultaatafspraken met de voor- en vroegscholen. Als reactie hierop zijn er afspraken gemaakt tussen de gemeente en de voor- en vroegscholen over de te bereiken resultaten en de aanlevering hiervan. Hoewel de gemeente hiermee aan de wettelijke eis voldoet, is hierin nog wel een verdere ontwikkeling wenselijk omdat de schoolbesturen de afspraken niet nakomen. De resultaten van de kinderen op de voor- en vroegscholen worden gemeten maar niet gedeeld met de gemeente. Hierdoor kan de gemeente niet nagaan wat het effect van vve is. Daarnaast kunnen de gemaakte resultaatafspraken ambitieuzer geformuleerd worden. Zoals ze nu zijn, lopen kinderen hun taal- en rekenachterstanden niet in, maar blijven op eenzelfde niveau functioneren.

Coördinatie

De gemeenten zijn regievoerder voor vve in hun gemeente. In Blaricum krijgt dit vorm door het formuleren van een vve-beleid vanuit de gemeente waarin ambities en doelen zijn verwoord. Alle partijen, zoals het CJG, de voorscholen en

de vroegscholen, onderschrijven dit beleid waarmee het breed gedragen wordt. Naar aanleiding van evaluaties, neemt de gemeente ook het initiatief om het beleid waar nodig bij te stellen. Dit is bijvoorbeeld gebeurd naar aanleiding van de harmonisatie in 2016 en dit zal na een evaluatie opnieuw plaatsvinden. Hierbij worden zaken als ouderbetrokkenheid, geboden hulp, het effect van de hulp en de warme overdracht meegenomen. Zoals hierboven al genoemd, kan de evaluatie van dit beleid nog sterker door in gesprek te gaan met de schoolbesturen over de te bereiken doelen.

Vve-beleidscontext		Kan beter	Voldoende	Goed
2.1	Integraal vve-programma		•	
2.2	Ouders	•		
2.3	Externe zorg		•	
2.4	Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen		•	
2.5	Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-beleidscontext

Integraal vve-programma

De gemeente heeft met de voorscholen afspraken gemaakt over het gebruik van een vve-programma en het observatiesysteem. Deze afspraken zijn er eveneens met de schoolbesturen van de (vroeg)scholen. Het gebruik van een erkend vve-programma en een observatiesysteem zijn als subsidievoorwaarden voor voorscholen opgenomen. Door de afspraken over een warme overdracht proberen alle betrokkenen een soepele doorgaande ontwikkeling te garanderen voor de doelgroepkinderen.

Ouders

Hoewel de gemeente initiatieven ontwikkelt voor ouders ontbreekt het aan een overkoepelende visie op het ouderbeleid en bijbehorende doelen. Het is van belang dat een gemeente actieve participatie van ouders van doelgroepeuters inzet als instrument om achterstanden van peuters te voorkomen of te verminderen. Hiervoor is het belangrijk dat de gemeente concreet beleid ontwikkelt, waarin is aangegeven welke doelen de gemeente nastreeft op het gebied van ouderparticipatie, op welke wijze de gemeente deze doelen wil verwezenlijken en welke concrete resultaten de gemeente verwacht te behalen, om na te gaan of de doelen behaald zijn. Daarom is het wenselijk dat de gemeente een heldere analyse heeft van de ouderpopulatie die zij wil bereiken met haar beleid.

Externe zorg

De gemeente draagt er in voldoende mate zorg voor dat kinderen op een effectieve en efficiënte manier zorg krijgen wanneer dit nodig is. Het CJG heeft hierbij een belangrijke rol. Zij zorgen niet alleen voor de indicatie maar blijven ook daarna betrokken bij de ontwikkeling van het kind door advisering en verwijzing. Voorscholen kunnen hierom vragen, maar het CJG kan dit ook zelfstandig doen.

Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen

De gemeente heeft met de voor- en vroegscholen afgesproken over welke aspecten van hun eigen kwaliteit zij rapporteren aan de gemeente. Dit betreft een in te vullen vragenlijst die op verschillende onderdelen ingaat. De vraagstelling kan hierbij nog wel scherper om beter zicht te krijgen op de eigen evaluatie. Dit geldt bijvoorbeeld voor het aantal kinderen dat gebruik maakt van externe zorg en de aard hiervan of de ouderparticipatie. Ook de resultaten maken nog geen onderdeel uit van de vragenlijst.

Systematische evaluatie en verbetering

Op basis van de huidige resultaatafspraken en de werkwijze rond de overdracht en het volgen van de ontwikkeling van kinderen, heeft de gemeente geen nauwkeurig inzicht in de mate waarin de vve-doelgroepleerlingen hun achterstand inhalen. Het is daarom een aandachtspunt voor de gemeente de evaluatie van haar beleid op deze onderdelen aan te scherpen. De gemeente evalueert wel in voldoende mate de kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen en probeert met aanpassingen de kwaliteit van haar beleid ook te borgen.

Vve-condities		Onvoldoende	Voldoende	Goed
3.1	De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt		•	
Vve-condities		Kan beter	Voldoende	Goed
3.2	Er is een gemeentelijk subsidiekader		•	

Vve-condities

De gemeente heeft geregeld dat de GGD de voorscholen jaarlijks controleert, waarbij ook de voorschoolse educatie beoordeeld wordt.

Het is van belang dat de voorscholen voldoen aan de basisvoorwaarden, zoals aangegeven in het Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie.

Deze worden jaarlijks getoetst door de GGD. De subsidieregels kunnen benut worden om te sturen op kwaliteit. De regels voor de subsidie van peuteropvang en vve zijn ontleend aan wettelijke kwaliteitseisen. De gemeente kan gericht sturen op het vergroten van de kwaliteit van vve door aanvullende subsidievoorwaarden te formuleren, bijvoorbeeld als het gaat om de doorgaande lijn of het bevorderen van ouderbetrokkenheid.

4 REACTIE VAN DE GEMEENTE

Dit rapport beschrijft de oordelen en waarderingen van de inspectie over het gemeentelijke beleid ten aanzien van voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Blaricum. Wij hebben de gemeente gevraagd de ontwikkelrichting van het vve-beleid aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft de gemeente haar reactie:

Wij zijn tevreden over uw constatering dat het VVE-beleid in onze gemeente op orde is als het gaat om de wettelijke verplichtingen en onderschrijven de door u genoemde punten die in onze gemeente goed gaan.

U geeft aan dat een aantal onderdelen van het beleid nog versterkt kunnen worden. Wij gaan hier in het eerste kwartaal 2018 mee aan de slag en zullen met behulp van het instrument 'Handreiking gemeentelijk kwaliteitszorg VVE-beleid' van Oberon Ls.rn. CED-Groep de door u genoemde punten onderzoeken en in samenwerking met de betrokken partners versterken.